

Євстратова К.О.

здобувачка 2 курсу магістратури рівня факультету бізнесу і права,
Херсонський державний університет

Науковий керівник: к.н. держ. упр., доцент Ключевський В.І.

ОСОБЛИВОСТІ ВПРОВАДЖЕННЯ ЕЛЕКТРОННОГО УРЯДУВАННЯ У ДІЯЛЬНОСТІ ОРГАНІВ МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ

На сучасному етапі розвитку суспільних відносин у багатьох країнах все більшими темпами розвивається система електронного уряду. Саме вона забезпечує відкритість і прозорість діяльності органів влади всіх рівнів, підвищує взаєморозуміння і взаємодію влади із громадськістю. Вважається, що така форма спілкування з державою приведе не тільки до більш ефективного і менш витратного адміністрування, але й до кардинальних змін взаємин між громадянами і органами державної влади та місцевого самоврядування.

Для України та її владних органів і структур на нинішньому етапі впровадження системи електронного урядування на всіх рівнях управління інформаційна відкритість є необхідною умовою її розвитку, зміцнення демократії та подальшого її успішного функціонування.

Також, однією з основних проблем у сфері використання електронного урядування виступає невідповідність проголошуваних принципів роботи і нормативних гасел, з одного боку, і реальної практики роботи органів місцевого самоврядування. Як і багато інших управлінських технологій, що зарекомендували свою ефективність в практиці розвинених зарубіжних держав, в Україні електронне урядування залишається деякою формою, що не трансформує зміст управлінської діяльності, і це перешкоджає досягненню очікуваного приросту ефективності функціонування органів місцевого самоврядування.

Таким чином, політичні і управлінські аспекти використання інформаційних технологій в органах місцевого самоврядування, міра обґрунтованості і прийнятні форми запозичення передового зарубіжного досвіду, а також теоретичне осмислення електронного урядування і його впливу на розвиток територіальної громади є актуальними. Актуальність виявляється і в необхідності дослідження нових форм взаємодії органів місцевого самоврядування з громадянами в системі електронного урядування.

Визначення електронного урядування формується фахівцями, виходячи з різних принципів. Одні автори віддають перевагу визначенням описового характеру — які саме зміни відбуваються в суспільстві й окремих його структурах завдяки впровадженню електронного урядування. Інші вибирають прикладний аспект електронного урядування і просто перелічують різні застосування окремих його інструментів. Є також короткі технічні визначення, що акцентують увагу винятково на застосованих технологічних рішеннях і специфічних програмних продуктах, і економічні, що орієнтовані на максимальну ефективність управління державою. Кожний принцип правильний, оскільки у свій спосіб відображає конкретний аспект функціонування електронного урядування [1, с. 12].

Перехід до застосування методів електронного урядування має вестися в усіх напрямках державного управління і суспільного сектора; відставання яких-небудь сфер порушить динаміку інформаційного розвитку країни.

Успіх залежить від правильної стратегії і тактики на кожному з етапів реалізації програми, раціональної організації, координації і взаємодії всіх учасників процесу – виконавчої, законодавчої, судової влади всіх рівнів, бізнесу (бізнес-структур), університетів, громадських організацій і громадян. Треба буде розв'язати комплекс взаємозалежних політичних, правових, управлінських і технологічних питань, визначити джерела фінансування, навчити персонал [2].

Державні органи здатні змінити на краще думку населення про якість адміністративних послуг і підвищити довіру громадян, зробивши їх центром

уваги будь-яких ініціатив при здійсненні своєї діяльності. Організації, орієнтовані на потреби громадян, усвідомлюють, що весь процес надання послуг населенню рідко здійснюється однією людиною. Тому вони об'єднують систему управління відносинами з клієнтами, урядування в інтернет-технології, перетворюючи державних службовців на працівників, «які керують знаннями».

Співробітники повинні вміти використовувати програмні засоби управління справами, володіти будь-якою ситуацією, що виникла, і знати відповідні закони і норми; крім того, вони повинні бути здатними вирішувати проблемні ситуації і приймати рішення. Для цього необхідна можливість сумісного доступу службовців до файлів на їхніх електронних «робочих столах», одноманітність у роботі з людьми, скорочення часу відповіді на звернення і зниження тягаря адміністративної роботи [3].

Запровадження електронного урядування в провідних країнах відбувається під гаслом відкритості і підзвітності урядів громадянам. Підзвітність, у свою чергу, зводиться не лише до надання громадянам інформації електронним шляхом, а забезпечується можливістю відкритої оцінки роботи конкретних державних установ і розробкою доступних населенню засобів моніторингу показників їхньої роботи.

За даними експертів, найкраще налагоджена он-лайнова робота податкових і поштових служб. З усіх досліджених країн лише Фінляндія та Сінгапур пропонують своїм громадянам послуги через мобільний зв'язок. Наприклад, Верховний суд Сінгапуру посилає громадянам SMS, щоб нагадати дату засідання. Крім того, ті громадяни Сінгапуру, котрі авторизовані на сайті, можуть електронним способом подавати до суду позови у незначних справах [4].

Останні роки в Україні стрімко розвиваються та впроваджуються інформаційні технології в діяльність публічних органів влади. Вони зараз вже використовуються: створено та впроваджується у життя проект «Єдиний веб-портал органів виконавчої влади України», центральними органами виконавчої

влади розроблено та підтримуються власні веб-сайти, свої веб-сайти мають всі центральні органи влади. Але не завжди на веб-сайтах органів влади передбачений так званий «зворотній зв'язок» - можливість для громадськості висловлювати свої думки, своє бачення щодо діяльності влади та вирішуваних нею проблем, реалізації державних програм тощо. Особливо це стосується органів місцевого самоврядування. Проблема в тому, що не всі органи місцевого самоврядування мають свої інформаційні ресурси, в багатьох селах та селищах взагалі не має доступу до системи Internet. Хоча саме така форма взаємодії з громадськістю стає все більш ефективною – це необхідна умова інформаційного, а отже демократичного суспільства.

У процесі переходу до інформаційного суспільства формується технологічна домінанта, що проявляється у масовому розвитку та використанні інформаційно-комунікативних технологій. Ця домінанта не тільки забезпечує постійний зріст продуктивності праці, а й веде до появи принципово нових форм соціальної та економічної діяльності (дистанційна освіта, телеробота, електронна демократія тощо) [5].

Основним завданням органів влади усіх рівнів має бути налагодження механізму використання комунікативного потенціалу як ресурсу проведення політики. На сьогоднішній день більшість органів влади, проводячи консультації із громадськістю із соціально значущих питань, усе частіше використовують Інтернет-ресурси, зокрема власні веб-сайти. Це досить важливий механізм, який має бути пріоритетним у роботі органів місцевого самоврядування з громадською думкою.

Тому постає питання з підвищення ефективності управління за рахунок використання електронних консультацій (далі е-консультацій) як одного з механізмів взаємодії місцевих органів влади з різними інфраструктурами суспільства (використовуючи закордонний досвід розвинених країн світу).

Вбачається, що головною метою впровадження новітніх технологій в роботу органу влади місцевого самоврядування є створення Інтернет-представництва ради, що поступово інтегрується в об'єднану мережу Інтернет-

представництв органів влади та в глобальну інформаційну мережу Інтернет, яке забезпечуватиме функціонування певних служб в режимі реального часу та зробить максимально простим і доступним щоденне спілкування громадянина з офіційними представниками органу влади місцевого самоврядування.

У результаті проведених досліджень пропонується забезпечити розширення доступу громадян до публічних електронних послуг шляхом:

- популяризації і розповсюдження інформації серед широких верств населення про сутність технологій е-урядування і переваги їх використання у повсякденному житті;
- підвищення комп'ютерної грамотності усіх верств населення;
- створення розгалуженої державно-приватної інфраструктури повсюдного доступу громадян до публічних електронних послуг, зокрема, створенням центрів колективного електронного обслуговування громадян;
- надання консультативних послуг громадянам і проведення просвітницьких заходів щодо публічних електронних послуг, користування в майбутньому системою «Електронні вибори» тощо.

Список використаних джерел

1. Голобуцький О.П., Шевчук О.Б. Електронний уряд. – К. : Атлант UMS, 2002. – 173 с.
2. Солодов В.В. Електронне урядування як інструмент трансформації державного управління: дисертація...кандидата політичних наук: 23.00.02. – Москва: РДБ, 2007.
3. Безверхнюк Т. М. Європейські стандарти врядування на регіональному рівні: монографія / Т. М. Безверхнюк, С Є. Саханенко, Е. Х. Топалова / за заг. ред. Т. М. Безверхнюк. – О. : ОРІДУ НАДУ, 2008. – 328 с.
4. Зарубіжний досвід упровадження електронного урядування/ авт. кол.: Т. Камінська, А. Камінський, М. Пасічник та ін.; за заг. ред. д-ра наук з держ. упр., проф. С.А.Чукут. – К., 2008. – 200 с.

5. Клімушин П.С. Визначення механізмів реалізації електронної демократії та надання електронних державних послуг / Теорія та практика державного управління – Вип. 1 (28) ХарРІДУ НАДУ, 2010 Електронний збірник.